

Lauku atbalsta
dienests

Lauku attīstības programmas (LAP) 2014.-2020 pasākums

**ATBALSTS IEGULDĪJUMIEM AR LAUKSAIMNIECĪBU
NESAISTĪTU DARBĪBU RADĪŠANĀ UN ATTĪSTĪŠANĀ**

(6.4)

NORMATĪVIE AKTI

- **Ministru kabineta 2016.gada 24.maija noteikumi Nr.320** Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība pasākumā "Atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību radīšanā un attīstīšanā" atklātu projektu iesniegumu konkursu veidā (turpmāk – Noteikumi Nr.320)
- **Ministru kabineta 2014.gada 30.septembra noteikumi Nr.598** „Noteikumi par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu, administrēšanu un uzraudzību lauku un zivsaimniecības attīstībai 2014.-2020.gada plānošanas periodā”.

NOSACĪJUMI (1)

ATBALSTA SAŅĒMĒJS

1.lauksaimnieks – saimnieciskās darbības veicējs, kura dzīvesvieta ir deklarēta lauku teritorijā, kā arī individuālais komersants vai juridiska persona, kuras juridiskā adrese ir lauku teritorijā, ja tie ražo lauksaimniecības produktus (līguma par Eiropas Savienības darbību I pielikumā minētos lauksaimniecības produktus, izņemot zivsaimniecības produktus) un pēdējā noslēgtajā gadā no lauksaimnieciskās darbības ir guvuši ieņēmumus ne mazāk kā 51% no kopējiem ieņēmumiem;

2.saimnieciskās darbības veicējs, kura dzīvesvieta ir deklarēta lauku teritorijā, kā arī individuālais komersants vai juridiska persona, kuras juridiskā adrese ir lauku teritorijā, ja tie atbilst mikrouzņēmuma vai maza uzņēmuma (MVU) statusam atbilstoši regulas Nr. [651/2014](#) I pielikumā noteiktajai definīcijai. Ja atbalsta pretendents ir juridiska persona, tās pamatkapitālā ir ne mazāk kā 75% privātā kapitāla daļu.

Lauku atbalsta
dienests

NOSACĪJUMI (2)

PROJEKTA ĪSTENOŠANAS VIETA

Lauku teritorija – Latvijas teritorija, izņemot republikas pilsētas un novadu teritoriālās vienības – pilsētas, kurās ir vairāk nekā 5000 iedzīvotāju (http://data.csb.gov.lv/pxweb/lv/Sociala/Sociala_ikgad_iedz_iedzskaits/?tablelist=true&rxid=3ccc3220-2b9d-4235-83a4-e6b397910503)

NOSACĪJUMI (3)

NOSLĒGTS PĀRSKATA GADS

Uz atbalstu var pretendēt **tikai tāds atbalsta pretendents:**

- kuram ir noslēgts pārskata (finanšu) gads un VID iesniegta iedzīvotāju ienākuma nodokļa deklarācija vai gada pārskats un kas ir apliecinājuši saimnieciskās darbības sistemātiskumu (*vismaz trīs darījumi par atlīdzību finanšu pārskata gadā*)
- kura pēdējā noslēgtā pārskata (finanšu) gada neto apgrozījums vai IIN deklarācijā uzrādītie ieņēmumi sastāv no (tikai vai t.sk.) tādas saimnieciskās darbības nozares ieņēmumiem, kurā atbalsta pretendents iesniedz Projekta iesniegumu

NOSACĪJUMI (4)

GRŪTĪBĀS NONĀKUŠA UZŅĒMUMA NOTEIKŠANA

- Uz atbalstu var pretendēt tikai tāds atbalsta pretendents, kuram **nav grūtībās nonākuša uzņēmuma pazīmju**
- Grūtībās nonākuša uzņēmuma pazīmes **neizvērtē tiem, kuriem nav reģistrētā pamatkapitāla, un MVU, kuri ir pastāvējuši mazāk nekā trīs gadus**
- Grūtības nonākuša uzņēmuma **kalkulators** (ja vērtība ir "+", GNU pazīme neizpildās. Ja vērtība negatīva "-", novērtē procentuālo apmēru. Tas nedrīkst pārsniegt 50 %):

$$X\% = \frac{(PZ_1 + PZ_0 + R)}{PK}$$

X% – kopējo zaudējumu īpatsvars;

PZ₁ – iepriekšējo periodu uzkrātā peļņa vai zaudējumi saskaņā ar pēdējo pieejamo finanšu pārskatu; (Balances pasīvu daļa) Peļņa jānorāda ar "+" zīmi, zaudējumi ar "-" zīmi

PZ₀ – pēdējā pārskata perioda peļņa vai zaudējumi saskaņā ar pēdējo pieejamo finanšu pārskatu; (Balances pasīvu daļa) Peļņa jānorāda ar "+" zīmi, zaudējumi ar "-" zīmi

R – kopējās rezerves saskaņā ar pēdējo pieejamo finanšu pārskatu; (Balances pasīvu daļa)

PK – pamatkapitāls (daļu kapitāls vai akciju un akciju emisijas uzcenojuma kopsumma)

NOSACĪJUMI (5)

ATBALSTĀMĀS AKTIVITĀTES

1. **ar lauksaimniecību nesaistītu darbību attīstībai** – atbalsta pretendents atbilst MVU statusam un attīsta esošo saimniecisko darbību tajā pašā nozarē un arī nozarē, kas tieši papildina esošo saimniecisko darbību un ir saistīta ar to, lai efektīvizētu esošo saimniecisko darbību
2. **ar lauksaimniecību nesaistītu saimniecisko darbību dažādošanai** – atbalsta pretendents ir lauksaimnieks, kurš dažādo savu lauksaimniecisko darbību ar lauksaimniecību nesaistītā aktivitātēm
3. **tūrisma aktivitāšu veicināšanai** - atbalsta pretendents ir **esošs tūrisma pakalpojumu sniedzējs** (vai nu MVU, vai lauksaimnieks), kas vismaz jau gadu esošā tūrisma piesaistes objektā veic mērķtiecīgu darbību tūristu interešu un vajadzību apmierināšanai, gūstot ieņēmumus no tūrisma pakalpojumu sniegšanas

Lauku atbalsta
dienests

NOSACĪJUMI (6)

AKTIVITĀTE “TŪRISMA AKTIVITĀŠU VEICINĀŠANA”

- esošo tūristu mītņu pārbūvei, atjaunošanai un aprīkošanai;
- esošo tūristu mītņu ēdināšanas bloku būvniecībai, kā arī būvju atjaunošanai vai pārbūvei un nepieciešamā aprīkojuma iegādei;
- jaunu mazēku (ēku, kuru kopējā platība nepārsniedz 25 kvadrātmetrus) būvniecībai, ierīkošanai un aprīkošanai kempingu teritorijā vai teritorijā, kas sagatavota un labiekārtota telšu, pārvietojamu mājiņu, treileru un citu vieglas konstrukcijas būvju un objektu izvietošanai un paredzēta viesu izmitināšanai;
- esošo kempingu un jaunatnes tūrisma mītņu koplietošanas virtuvju, ēdamtelpu, tuaļu un dušas telpu būvniecībai un pārbūvei, to atjaunošanai un aprīkošanai;
- tūrisma pakalpojumu dažādošana.

ATBALSTA PRETENDENTS PROJEKTU ĪSTENO NOZARĒ, KAS ATBILST SAIMNIECISKĀS DARBĪBAS STATISTISKĀS KLASIFIKĀCIJAS (NACE 2. RED.) KODIEM

Neatbalstāmās nozares:

- lauksaimniecības (NACE 2.red. A sadaļas 1.nodaļa) un lauksamniecības produktu pārstrādes nozare (NACE 2.red. C sadaļas 10. un 11.nodaļa)
- tērauda nozare (NACE 2.red. C sadaļas 24.nodaļa)
- ogļrūpniecības nozare (NACE 2.red. B sadaļas 5.nodaļa)
- kuģu būves nozare (NACE 2.red. C sadaļas 30.11.klase)
- sintētisko šķiedru nozare (NACE 2.red. C sadaļas 20.6.grupa)
- transporta nozare (ka arī saistītā infrastruktūra) (NACE 2. red. H sadaļa), izņemot taksometru pakalpojumus (NACE 2.red. H sadaļas 49.32 klase), individuālos kravu pārvadāšanas pakalpojumus (NACE 2.red. H sadaļas 49.42 klase) un cauruļvadu transportu (NACE 2.red. H sadaļas 49.5 grupa) un kosmisko transportu (NACE 2. red. H sadaļas 51.22 klase)
- enerģijas ražošanas, sadales un infrastruktūras nozare (NACE 2.red. D sadaļa 35.nodaļa)

NOSACĪJUMI (9)

MĒRĶI UN RĀDĪTĀJI

1. Atbalsta pretendents, īstenojot projektu, **sasniedz vismaz vienu no šādiem mērķiem un nodrošina tā izpildi visu projekta uzraudzības laiku:**
 - rada vismaz vienu jaunu darba vietu;
 - saglabā esošās darbavietas;
 - attīsta saimniecisko darbību.
2. Ja atbalsta pretendents īsteno vismaz divus no mērķiem, viens no mērķiem ir saimnieciskās darbības attīstīšana
3. Jaunas darba vietas radīšana nozīmē, ka papildus jau esošajām darba vietām tiek izveidota jauna normāla laika (pilna laika) darba vieta atbilstoši normatīvajiem aktiem par darba tiesiskajām attiecībām **projekta īstenošanas nozarē**. Pretendents projektā plānotās darba vietas izveido ne vēlāk kā līdz trešajam gadam pēc projekta īstenošanas

NOSACĪJUMI (10)

FINANSĒJUMS UN TĀ APMĒRS

- Plānošanas periodā **vienai ar atbalsta pretendentu saistīto personu grupai** kopējā **attiecināmo izmaksu summa nepārsniedz 200 000 euro**
P.S. Plānots 700 000 EUR, t.sk. mobilai tehnikai 200 000. Ražošanas attīstībai – 500 000 EUR, pakalpojumiem – 300 000 EUR ;
- Atbalsta intensitāte **ir 40%** no attiecināmajām izmaksām, bet par **mobilo tehniku – 25%** no attiecināmajām izmaksām;
P.S. Plānots 50% ieguldījumiem energoefektīvās būvēs, specializētai meža tehnikai – 35%
- Lielajiem komersantiem (**attiecas tikai uz lauksaimniekiem**) atbalsta intensitāte **ir 35%** no attiecināmajām izmaksām, bet mobilajai tehnikai – **25%** no attiecināmajām izmaksām

NOSACĪJUMI (10)

FINANSĒJUMS UN TĀ APMĒRS

- Vienam atbalsta pretendenta programmēšanas periodā pieejamais **maksimālais attiecināmo izmaksu apmērs** tiek aprēķināts, nepārsniedzot atbalsta pretendenta **neto apgrozījumu no saimnieciskās darbības pēdējā noslēgtajā gadā pirms projekta iesnieguma iesniegšanas vairāk kā trīs reizes**. Šo nosacījumu atbalsta pretendents nepiemēro, ja tā kopējā atbalstīto attiecināmo izmaksu summa programmēšanas periodā nepārsniedz 20 000 *euro*.
- Attiecināmas ir izmaksas tikai par tādu **mobilo tehniku***, kas reģistrējama Ceļu satiksmes drošības direkcijā vai Valsts tehniskās uzraudzības aģentūrā.

*** Mobilā tehnika ir:**

- *mehāniskais transportlīdzeklis (ierīce, kas var braukt pa ceļu un ir paredzēta pasažieru vai kravas pārvadāšanai vai speciālu darbu veikšanai) un tā aprīkojums;*
- *velkamais transportlīdzeklis (transportlīdzeklis, kam nav motora un kas paredzēts braukšanai savienojumā ar transportlīdzekli) jeb piekabe un tā aprīkojums.*

NOSACĪJUMI (11)

SAIMNIECISKĀS DARBĪBAS EKONOMISKĀ DZĪVOTSPĒJA

1. Ja projekta attiecināmo izmaksu kopsumma programmēšanas periodā **nepārsniedz 20 000 euro:**

- projekta iesniegumā norādītā naudas plūsma ir pozitīva laikposmā no pēdējā noslēgtā finanšu gada pārskata līdz projekta iesnieguma iesniegšanai, kā arī projekta iesnieguma iesniegšanas gadā, visos projekta īstenošanas gados un gadā pēc projekta īstenošanas, bet ne mazāk kā trīs gadus pēc kārtas pēc projekta īstenošanas un apliecina spēju projektu īstenot un sasniegt mērķi;
- **trešajā gadā pēc projekta īstenošanas palielina neto apgrozījumu vismaz par 10% no projekta attiecināmo izmaksu summas apmēra projekta īstenošanas nozarē un nodrošina to visu projekta uzraudzības laiku.**

2. Ja projekta attiecināmo izmaksu kopsumma programmēšanas periodā **pārsniedz 20 000 euro:**

- naudas plūsma ir pozitīva laikposmā no pēdējā noslēgtā finanšu gada pārskata līdz projekta iesnieguma iesniegšanai, kā arī projekta iesnieguma iesniegšanas gadā, visos projekta īstenošanas gados un gadā pēc projekta īstenošanas, bet ne mazāk kā trīs gadus pēc kārtas pēc projekta īstenošanas un apliecina spēju projektu īstenot un sasniegt mērķi;
- atbalsta pretendents pierāda saimnieciskās darbības **ekonomisko dzīvotspēju** pēdējā noslēgtajā finanšu gadā pirms projekta iesnieguma iesniegšanas, un tā ekonomiskā dzīvotspēja **atbilst diviem** no šādiem rādītājiem:
 - pašu kapitāla attiecība pret aktīvu kopsummu ir ne mazāka par 0,20;
 - apgrozāmo līdzekļu attiecība pret īstermiņa kreditoriem ir ne mazāka par 1,00 (pie īstermiņa kreditoriem nepieskaita īstermiņa nākamo periodu ieņēmumu sastāvā iekļauto valsts un ES finansiālo atbalstu);
 - tīrās peļņas un nolietojuma (reizināts ar 50%) summa ir ne mazāka par 0.
- **trešajā gadā pēc projekta īstenošanas palielina neto apgrozījumu vismaz par 10% no projekta attiecināmo izmaksu summas** apmēra projekta īstenošanas nozarē un nodrošina to visu projekta uzraudzības laiku.

NOSACĪJUMI (13)

IESNIEDZAMIE DOKUMENTI

1. Kopā ar projekta iesniegumu:

- projekta iesnieguma pilns komplekts
- atbalsta pretendenta deklarācija
- deklarācija par saimnieciskās darbības veicēja atbilstību mazajai (sīkajai) vai vidējai komercsabiedrībai
- ilgtermiņa nomas līgums, kas reģistrēts zemesgrāmatā, ar vismaz septiņus gadus ilgu nomas termiņu
- (*attiecas tikai uz tūrisma aktivitāti*) **tūrisma buklets** vai **izdruka** no tīmekļa vietnes, kurā atbalsta pretendents iekļauts kā tūrisma pakalpojuma sniedzējs un kuru izveidojusi ar tūrisma jomas popularizēšanu saistīta institūcija (**TIC, TAVA, reģionālie vai pašvaldību, booking.com, ss.com, vietas.lv vai pirtis.lv u.tml.**) – jābūt **vismaz vienu gadu pirms** projekta iesniegšanas

2. 6 mēnešu laikā pēc lēmuma par projekta iesnieguma apstiprināšanu:

- iepirkuma procedūru apliecinājošos dokumentus;
- ar jaunu būvniecību, būves pārbūvi un būves atjaunošanu saistītos dokumentus.

3. 9 mēnešu laikā pēc lēmuma par projekta iesnieguma apstiprināšanu- papildinātu būvatļauju ar būvvaldes atzīmi par būvdarbu uzsākšanas nosacījumu izpildi.

NOSACĪJUMI (14)

ATTIECINĀMĀS IZMAKSAS

Attiecināmās izmaksas ir:

- pamatlīdzekļu (tehnikas, iekārtas un aprīkojuma, tostarp datoru programmatūras) iegādes un uzstādīšanas izmaksas;
- jaunas būvniecības vai pārbūves projektu izmaksas;
- būvmateriālu iegādes izmaksas;
- vispārējās izmaksas (būvprojekta izstrādes izmaksas atbilstoši būvniecību regulējošajiem normatīvajiem aktiem, tai skaitā par arhitektu un inženieru pakalpojumiem, honorāriem, ekspertīzi, būvuzraudzību un autoruzraudzību), bet **ne vairāk kā 7% no būvniecības tāmē iekļauto attiecināmo izmaksu kopsummas, nepārsniedzot 5 000 euro**. Būvprojekta izmaksas ir attiecināmas, ja projekta attiecināmajās izmaksās ir paredzēta attiecīgās ēkas būvniecība, būves atjaunošana vai pārbūve.

NOSACĪJUMI (16)

ATTIECINĀMĀS IZMAKSAS

Attiecināmās izmaksas atbalsta saņēmējs:

- **izmanto tikai** projekta iesniegumā norādītajā **projekta īstenošanas vietā** un **savā saimnieciskajā darbībā**;
- **ietver aktīvos kā amortizējamus ilgtermiņa ieguldījumus**, kas paliek atbalsta saņēmēja **īpašumā** un ko **nenodod lietošanā trešajām personām** vismaz piecus gadus pēc projekta īstenošanas pabeigšanas.

NOSACĪJUMI (17)

NEATTIECINĀMĀS IZMAKSAS

Neattiecināmās izmaksas ir:

- procentu maksājumi, maksa par naudas pārskaitījumiem, valūtas maiņas komisijas maksājumi un valūtas kursa svārstību dēļ radušies zaudējumi;
- naudas sodi, līgumsodi un tiesas prāvu izmaksas;
- tādu apakšlīgumu slēgšana, kuri mākslīgi un nepamatoti palielina projekta izmaksas un kuros samaksa ir noteikta procentos no kopējām projekta izmaksām;
- izmaksas, kas saistītas ar jebkuru piegādi, pakalpojumu vai darbu, par kuru nav īstenota atbilstoša iepirkuma procedūra saskaņā ar normatīvajiem aktiem par iepirkuma procedūras piemērošanu;
- esošo būvju un teritorijas uzturēšanas izmaksas;
- tehniskās apkopes, rezerves daļu un ekspluatācijas izdevumi;
- personāla atlīdzība.

NOSACĪJUMI (18)

NEATTIECINĀMĀS IZMAKSAS

Neattiecināmās izmaksas ir:

- nodokļi un nodevas (izņemot pievienotās vērtības nodokli tiem pretendentiem, kas nav reģistrēti kā pievienotās vērtības nodokļa maksātāji);
- vispārējas nozīmes transportlīdzekļu (tostarp ar iekšdedzes dzinējiem) izmaksas, kuri nav īpaši pielāgoti speciālu funkciju veikšanai, izņemot tādu specializēto transportlīdzekļu izmaksas, kuri konstruktīvi un **tikai rūpnieciski** ir ražoti speciālas nozīmes kravu pārvadāšanai vai specifisku darbu veikšanai un uz kuriem ir uzstādītas specifisko funkciju veikšanai paredzētas iekārtas;
- investīcijas tādu iekārtu, tehnikas un aprīkojuma iegādei, kas paredzēts lauksaimniecības produkcijas ražošanai;
- tūrisma aktivitātes īstenošanai – izmaksas par tehniku ar iekšdedzes dzinēju.

NOSACĪJUMI (19)

NEATTIECINĀMĀS IZMAKSAS

Neattiecināmās izmaksas ir:

- mazvērtīgā inventāra izmaksas;
Mazvērtīgais inventārs šo noteikumu izpratnē ir inventārs, kura vērtība ir mazāka nekā atbalsta pretendenta pamatlīdzekļu summa atbilstoši tā grāmatvedības uzskaites metodikai, kurš nav uzskaitīts krājumos un kura kalpošanas laiks ir mazāks nekā viens gads
- izmaksas, kas radušās pirms projekta iesnieguma iesniegšanas;
- izmaksas, kas veiktas pēc projekta īstenošanas termiņa beigām;
- citas izmaksas, kas nav attiecināmas saskaņā ar regulu Nr. [1305/2013](#).

Lauku atbalsta
dienests

NOSACĪJUMI (20)

NEATTIECINĀMĀS IZMAKSAS

- **Izmaksas, kas pēc Lauku atbalsta dienesta novērtējuma pārsniedz vidējās tirgus cenas, kā arī aktivitāšu īstenošanas un mērķu sasniegšanas laika grafika noteiktajā termiņā nepabeigto darbu izmaksas;**
- **Finansējums netiek piešķirts, ja atbalsta pretendents ir uzsācis atbalstāmās aktivitātes īstenošanu pirms projekta iesnieguma iesniegšanas Lauku atbalsta dienestā.**

Lauku atbalsta
dienests

Ieguldījumi materiālos aktīvos

2014.gada 30.septembra MK noteikumi Nr.600 ["Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu atklātu projektu konkursu veidā pasākumam "Ieguldījumi materiālajos aktīvos"](#)

- 4.1 "Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās"
- 4.2 "Atbalsts ieguldījumiem pārstrādē"
- 4.3 "Atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības un mežsaimniecības infrastruktūras attīstībā"

«Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās» (4.1.)

Apakšpasākuma pretendents ir:

- lauku saimniecība – juridiska vai fiziska persona
- fiziska persona, kas plāno uzsākt darbību lauksaimniecībā, juridiska persona, kas plāno uzsākt lauksaimniecisko ražošanu
- atbilstīga lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvā sabiedrība
- valsts zinātniskā institūcija

Atbalstāmās aktivitātes:

- pamatlīdzekļu iegāde (traktori, agregāti, iekārtas u.c.)
- ilggadīgo augļkopības kultūraugu (izņemot zemenes) stādījumu ierīkošana
- jaunu būvju būvniecība, esošo būvju pārbūve,
- vispārējās izmaksas (projekta sagatavošana, tehniskā projekta izstrāde)

Atbalsta intensitāte: 40%+papildu intensitāte atsevišķām kategorijām (MK 600 7.pielikums)

- MAX attiecināmās izmaksas rēķina pret lielāko apgrozījumu pēdējo 2 gadu ietvaros, piem., neto apgrozījums 2015.g. – 50 000 EUR, 2016.g. – 70 000 EUR, tad aprēķinā izmantos lielāko – 70 000 x 3 (pamatlīdzekļiem) vai 5 (būvniecībai).
- Uzsācējiem max attiecināmās izmaksas – 150 000 EUR

Lauku atbalsta
dienests

Paldies par uzmanību!